

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 ft — kr
Fél évre 3 ft — kr
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A keleti bonyodalom.

(S.) Európa legközelebbi jövője a bé-
két rejti-e magában, vagy a háborút?
Ez a kérdés foglalkoztatja most erősen
a közvéleményt, a nélkül, hogy bizto-
san lehetne rá felelni. Első pillanatra
ugyan könnyűnek látszik a válasz: ha
Törökország, mely ziláltsága és szegény-
sége daczára anyagi téren még mindig
előnyben van a csőd előtt álló és kis-
terjedelmű Görögország felett, ha az
ozman legyőzi a hellént, minden még
ugy maradhat, amint volt és a gyakran
elnapolt keleti kérdés még most sem
lesz letárgyalva. De ha bekövetkezik az,
ami valószínűtlen: ha a hadi szerencse
a görögöknek kedvez: akkor langba
borul a Balkán és oltása alkalmat fog
adni világra szóló veszekedésre, a mi-
lyent a század eleje óta Európa még
nem látott.

Ámde ezen feltevés, bármennyire is
alkalmazkodik a kiszámítható valószínű-
séghez, még sem jár egészen közel a
bizonyossághoz. Mert változás állt be a
számítások alapjában és a faktorok,
melyeket tekintetbe kell venni, jórész-
ben ismeretlen mennyiséget képviselnek.
Egy évtized előtt még igen ismeretes
volt Európa politikai helyzete, mindenki

világosan informálva volt a különböző
államok és érdekeik csoportosítása felől,
az aspirációk felől, melyek cselekvéseik
és mulasztásaik indító okát képezték.
Ámde a legutolsó években a nyugodt
szemlélő nem egy oly tűneménynek
lehetett tanúja, mely nehezen volt ki-
magyarázható és mindenesetre arra
mutatott, hogy a nemzetközi viszonyok-
ban változások mentek végbe. Régi ösz-
szeköttetések meglazultak és újak kép-
ződnek, melyek természetét azonban
még a titok homálya fedi.

Hajdanta könnyű volt a helyzet átte-
kintése. Daczára a sokat hangoztatott
„európai egyensúly“-nak, mégis egyik-
másik nagyhatalomé volt a vezérszerep,
és válságos időkben ő adta meg az alap-
hangot, melyre az európai koncertet
„stimulték“. S ha nem is lehetett biz-
tosan tudni, hogy egyik vagy másik
közreműködő micsoda fogásokkal fog
majd egy kicsit hámiskodni: a vezérlő
vilaghatalom szándékai és céljai eléggé
ismeretesek voltak, hogy határozott kö-
vetkeztetéseket engedjenek vonni a kö-
zel jövőt illetőleg.

Az utóbbi időben megszűnt a valódi
vezérszerep, a tónust nem adja többé
egyedül az egyik vagy másik nagy-

hatalom. E helyett Európa államai ugy
szólván két táborra oszlottak. Az egyik
táborban egyesültek a béke harezosai,
a középeurópai nagyhatalmak, Ausztria-
Magyarország, Németország, Olaszország,
mindegyik a maga követőivel és klien-
seivel a kis államok sorából. A másik
táborban látható volt Oroszország és az
ennek barátságát kolduló, revanche-epedő
Franciaország. Ez a szövetség eléggé
aggresszív jellegű volt, hogy a béke-
barátokat aggodalommal töltse el.

De hogy az érdekek ily csoportosi-
tása ma némileg megváltozott, kimutatta
a hatalmaknak a keleti bonyodalom
egy-egy fázisában tanúsított magatartása.
Mintha Nagy Péter csár végrendeletét
bírólilag megsemmisítették volna, Orosz-
ország a keleti bonyodalomban inkább
az ozmánok existenciájáért látszik sikra
szállani.

Ha tehát Oroszország, minden vallási
és történelmi hagyományára ellenére, ma
mégis csupa béke és mértékletesség:
vajjon mi oka lehet rá? Talán tekintet-
tel van a nyugati hatalmakra, Francia-
országra, mely barátságos érzelmeit
Oroszország iránt fözsdéi árfolyamok-
ban nyilvánította és megtakarított filie-
reit orosz papírokba helyezte; vagy

TÁRCSA.

D a I.

Nem tudom én, mikor dobbant először meg
[a szívem,
Nem tudom én, igaz volt-e a legelső sze-
[relmem;
Csak azt érzem, azt susogja szellő, patak
[szüntelen:
Te vagy, te vagy a legelső fájón-édes sze-
[relmem.

Visszajött a zengő madár messzi, messzi vi-
[dégről;
Soha csengőbb, behizelgőbb dal nem hang-
[zott az égről;
Rám tekintél s a búbanat országából el-
[jövök,
Soha forróbb, elbódítóbb én szerelmem nem
[volt még.

Noli.

A marosujvári sóbányák.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. —

II.

A bányatüzem a bányanagyból, főmérnök-
ból, mérnökökből, felőrök, bányarők, s fel-
ügyelők által álló tisztai karon kívül hat-hét-
száz munkást foglalkoztat, kik közül négy-

ötszáz állandóan van alkalmazva, kik a
standot alkotják. Ezek a bányász-társu-
lattól, melynek alapjához a munkások befizetése-
nek mértékében a bánya-kincstár is
évenként hozzájárul, 35 évi szolgálat után
penziót, betegség esetén pedig segélyt kap-
nak. A segélyezett öregek s árvák száma
az 1895-ik évben meghaladta a háromszázat.
Eredetükre nézve csak felelészben magya-
rok, de nyelvünket néhány öregebbje kivé-
telével mindnyájan beszélik. Úgyes zeneka-
ruk is van 25 taggal, mely a fürdő-szezon
alatt a sétatereken és a ligeti táncz helyi-
ségben zenél; ünnepies alkalmakkor, tömeges
látogatások idején, a Stefánia-bánya táncz-
terén is játszik. Fizetésüket darabszám szer-
int kapják; egy drb 50 kros koczkáért 5¹/₂
krt; szorgalmas munkás egy nap alatt 1—
1:20 frtot kereshet. A munkaidő 4¹/₂ órától
11¹/₂ óráig terjed, vagyis 8 óráig, ekkor a
villamlámpák fele elalszik, másik fele még
félóráig égye marad, ha valaki tovább akarna
dolgozni. A sósfürdőt s a háztartásukra való
sómennyiséget ingyen kapják. Társas életük
elegendő élénk; újabban a főbányahivatal né-
mely rendszabályai folytan elégedetlenség s a
szociális hajlam jelei mutatkoztak közöttük.

A vénebbek nagyon vallásosak meg, de
babonások is. Foglalkozásuk helye és ter-
mészete kiváltképpen alkalmas az isteni

gondviselesben való bizalomnak s a lelek
megalázkodásának ápolására. Hajnani 4 óra-
kor a gözkürt második jeladására családjaik
„Glück auf“, vagy „Jó szerencsét“ kíváná-
gától kísérve lépcsőkön a bányákba száll-
nak, az ör Anstaltot, azaz nevsort olvas,
s egyik keresztvetessel, a másik vallásos
fóhászsal belepven, kijelölt helyére megy,
hol a csakányát bepoczkolja, gyertyáját
meggyújtja, s dolgozik egész reggeli 8 óráig.
Ekkor bejön a bánya-felőr, a villamlámpák
elaluznak s a tóka, azaz fakolomp hang-
jaira a bánya közepén összegyűlnek, s egyik
vénebb bányász, kit maguk választanak és
papnak neveznek, a következő hagyoma-
nyos imát mondja, melynek bensőséget és
áhitatát felekezeti különbség nélkül átérzi
mindenikük: „Mindeneknek teremője, fel-
sészes Isten, aki az égen, földön és a föld
alatt egyenlő hatalommal és bölcseséggel urál-
kodol, tehozzád folyamodunk ujjolag a szent
kegyelmed megnyeréseért ezen mostani föld
alatti foglalatosságainkban is. Légy vezérünk
ez máj napon is a mi terhes munkánkban,
hogy kötelességünknek felsészes fejedelmünk
iránt állandóul eleget tehesünk, elüljáróink-
nak szabadon és önként engedelmeskedjünk,
bányász-társainkhoz pedig felebaráti szere-
tetünket egyik a másiktól meg ne vonjuk.
Leborulunk előtted, szeretetnek atyja, és

Angliára, mely szomszédja Indiában és melylyel majd meg kell vívnia az ázsiai uralom végét? Annyi tény, hogy Anglia felfogása a keleti kérdést illetően bizonyos homályba burkolódik, és igazuk lehet azoknak, kik az élelmes brittet bizonyos adag önzéssel gyanúsítják. Olaszország, igaz, hogy hivatalosan a hatalmakkal tart és hogy Kréta blokádjában az olasz admirális exponált állásban van, de azért nemesak az olasz közvélemény, hanem a korona és a kormány is szíve mélyében a görögök győzelmét óhajtja. Ép úgy fordul Franciaország szimpatiaja is a hellének felé, bár a francia hajók részt vesznek abban a szerencsétlen körülzárásban, melynek feladata az európai koncepciót egyetértésével dokumentálni.

Hogy készülöben van az európai helyzet alapos transzformációja, arra enged következtetni a három császár találkozója, habár az alig vezet a három császár szövetség feltámadásához. De Vilmos császár, valamint a mi királyunk látogatásai bizonyára többlet céloznak holmi udvari bál, vagy théatre paré és katonai diszszemle megtartásánál. És ha Ausztria-Magyarország, Németország, valamint az orosz birodalom uralkodói a fenforgó kérdésekben megegyezésre jutnak: egyetértésük elegendő arra, hogy akarataik tiszteletben tartására kényszerítse Európát még akkor is, ha ez az akarat nem találkozik is minden tekintetben helyesléseivel.

De vajjon miben nyilvánul majd ez az akarat? A mi királyunk bizonyára a béke fentartását kívánja. A másik két uralkodó fiatal ugyan, az egyik gyakran adta már bizonyítékát tettvágyó

erélyének, de azért joggal remélhető, hogy ők is meg kívánják kímélni népeiket a háboru borzalmaitól. És lehet, hogy követjeik útján a kis balkán államok magatartását a török-görög háboru esélyeivel szemben böles, de erélyes tanácsokkal fogják befolyásolni oly irányban, hogy azok egyelőre majd letesznek minden területnagyoobbitási tervről. És ily módon a keleti bonyodalom tárgyalása még egyszer el lesz napolva. De azért sötét felhőként fog fenyegetni, míg a zivatar végre is kitör. Hanem akkor — ?!

A kvótakerdés.

Budapest, április 28.

A szabadelvű párt hangulatáról a kvótakerdésben mindennap más verziót hoznak forgalomba, melyek azonban semmiképp sem alkalmasak hű képet nyújtani az ott uralkodó felfogásnak. A „P. Corr.” ehhez a mind aktuálisabbá váló kérdéshez beavatott és tökéletesen hivatott oldalról a következő felvilágosításokat kapja:

Valószínűleg már a folyó hét végén Budapestre érkezik az osztrák kvótabizottság, hogy szóbeli tárgyalásokat folytasson a magyar bizottsággal. Az eljárás előreláthatólag úgy lesz berendezve, hogy mindegyik bizottság egy-egy albizottságot küld ki és azután ezek az albizottságok fognak elvi megállapodások alapján tanácskozni. Parlamenti körökben nem tulságosan nagy reményekkel tekintenek e tárgyalások elé, mert az utolsó, Ausztria és Magyarország közt váltott üzenetek után széles hasadék maradt fenn, melyet egykönnyen nem lehet athidalni. Mégis nagyon pesszimisztikus lenne, ha eleve feltennék, hogy a két bizottság csak azért jön össze, hogy a megegyezés lehetetlenségét deklarálja.

Nem hisszük ugyan, hogy még a legjobb akarat mellett is mind a két részen gyorsan sikerüljön megegyezést elérni. Ausztriában oly tulzó álláspontot foglaltak el és a

közvéleményt annyira felizgatták ez álláspont mellett, hogy máról holnapra nem forszírozhatnak egy erős kanyarodást, mely által az eddigi kerékvágásból egészen kitérnek. De annyit Ausztriában is fel kellett ismerniök, hogy teljesen elképzelhetetlen oly terjedelemben keresztülvinni a kvótáemelését, amint önkényes számítás alapján követelték és így bele kell nyugodniök, hogy a lakosság fejsszámának alapját elhagyják és arra az alapra álljanak, amelyen 30 éven át számították a kvótát. Ezen az alapon ki kell aztán tűnnie annak, vajjon az osztrák, vagy a magyar elvi felállítások jogosultak-e, és a magyar kvótabizottság oly meggyőző argumentumok elől, melyek ezen az alapon nyugosznak, bizonyynyal nem zárkozik el még akkor sem, ha általa az eddigi arány némileg változnék.

De ha mégis eredménytelenek maradnának a két bizottság tárgyalásai, akkor következne annak szüksége, hogy a két kormány vegye kezébe az akcióit. Korai lenne már most elmelkedésekbe bocsátkozni ama eshetőségek felett. Csak két dolgot akarunk konstataálni. Először: hogy teljesen valótlau, mintha a magyar kormány a kvótakerdésben kötelezettségeket vállalt volna. Másodszor: hogy egy komoly politikus sem hisz egy kabinetválság lehetőségében. Legyenek bár még oly nagyok a nehezségek, de a bizalom, melynek a miniszterelnök ugy a koronánál, mint a szabadelvű pártban örvend, sokkalta nagyobb.

A nemzetiségi sajtóból.

(—) Tudvalevő dolog, hogy a Párisban levő román liga felolvasásokkal igyekszik a külföldi figyelmét a magyarországi románság iránt felkelteni. Hogy milyen szellemben tárgyalják a román kérdést, tudjuk: a celet is ismerjük: valamiképp, ha mindjárt ilyen naiv módon is, rászuggerálni a világra az erdélyi kérdést.

Az ilyen felolvasások, melyek iránt már a francia sajtó is közömbös, rendszerint igen élénk dicséretekkel kommentáltattak a román sajtóban s különösen a „Tribuna”

fiú háladással magasztaljuk a te megmérhetetlen böleseségedért, aki minden teremtményedről oly felségesen gondoskodtál, hogy a földnek gyomrába rejtetted ezen megbecsülhetetlen kincset, mely minden élő állatoknak egészségük fentartására elmulthatatlanul szükséges s amelynek művelésére mi is egybegyülekeztünk. Áld meg Ur Isten a mi törekedésünket s adjad, hogy az élet eltelésével azonképpen juthassunk szent színed elébe, valamiképpen eddig is minden sácht (szakma) eltelésével épen a föld színére felbocsátottál, ahol jöltévő napodnak világa által a te szent neved dicséretére válnak szíveink. Most és mindörökké Amen.” Ima után frustukolnak s újra munkához látanak; de ezenközben is meglátszik rajtuk, hogy az Isten kezében tudják magukat munkájukkal s jövendőjükkel együtt. Semmi illetlen trefát maguknak meg nem engednek, másitól el nem néznek, még füttyölést, dalolást sem. Ha idegenekkel találkoznak, munkájukat abbahagyják s komolyan hangzik ajkaikról a köszöntés: „Jó szerencsét!”

A munkások közül főképpen azok, kik valaha fém- vagy szénbányában is dolgoztak, ma is emlegetik néha a bánya-rémet. Régebben éj idején egyáltalán nem mertek lenni maradni; egyedül ma sem marad senki

a bányában. A víz csepegése, a lecsöppent víz hangjának visszaverődése, a tóba gyülemelő víz zuhogása, a tátongó ür sötétsége az, amit beszédessé varázsol az egvedülletben, az apák ajkáról átszállott hagyomány folytán, a felesigázott képzelet. A bányarém (vurfa boj) csoszogó léptekkel haladó öreg ember, aki segíti a szegényt, de megbünteti azt, aki bányában elfeledkezik magáról. Egy szegény bányász, aki sok gyermekét nehezen tudta tartani, éjjel is lejárt dolgozni, hogy keresetét növelje. Munkája közben lépteket hall, föltekint s egy ősz embert lát maga előtt egyszerű ruhában. A bányász majd szörnyet halt ijedtében, de az öreg bátorította, hogy csak menjen haza, ne erőltesse magát annyira, majd ő segít neki. A bányász kételkedett ugyan, hogy az öreg jobban tudna dolgozni nálánál, de azért szót fogadott s haza ment. Másnap nagy halom vágott sőt talált a helyen; az öreg csodálatos módon ugy megszaporította, hogy többé éjjeli munkát nem kellett végeznie.

Szokatlan hangból a bányában veszedelmet jósolnak. 1895-ben a Ferencz-akna leszakadván, bivalybőrben lóerővel vontatták fel a bányavizet. Egy öreg munkás, kinek fiától hallottam az esetet, a nagy csendességben a régi bánya feneken három csegettűszót

hallott. Felfohászkozott: „Uram Isten!” mert tudta, hogy baj leszen. Amint a napvilágra érkezett, hát hallja ám a gyászos hírt, hogy egy munkás a szakadékba esett s odaveszett.

A munkának és eszközeinek leírását, az előadás teljessége végett, a következőkben foglalom össze. A munkás kijelöl magának 3-4 méter hosszú és 50 cm. széles sópádot, a tulkót; acélhegyű csákányával kiszámolja, azaz rést csinál mellette minden oldalról, hogy hozzáférhessen; aztán butább hegyű, de nehezebb verőjével 10 cm. sókoczká-távolságban a tulkó aljában lyukakat vés s ezt a szemzést mindaddig folytatja, míg a megütött só csengés helyett tompa hangot nem hallat. Ez a jele annak, hogy a só felvált. A tulkót ruddal fölfeszítvén, alá apró söt (minucia, mije) tömnek, a gyatvetnek, hogy a hasadását irányítani lehessen, s meterenkiut hat koczkát szegnek belőle, melyek mindegyike 50 kgros. Húzhelynek nevezik a felvágott tulkó helyet; a hosszában való metszést vágásnak, a széltiben való munkát szakasztásnak. Ha a sóvágás nem egészen a bánya-talpon, hanem oldalt valamely emelkedettebb helyen foly, akkor a koczkákat az erre készített lejtős uton, a csuszka, lebocsátják a fenékre, hol aztán, míg a ki-

hangja szokott kiválni a magasztaló koncertből.

Történt azonban az utóbbi napokban, hogy a „Tribuna“ egy Párisban tartott újabb felolvasással szemben nemcsak hogy nem használta az eddig megszokott dicséreteket, sőt ellenkezőleg igen komoly hangon elítélte a felolvasót. Ez a körülmény tett bennünket is ügyelmessé ez eseményre s csakhamar megtudjuk a „Tribuna“-ból, hogy bizonyos D. Teodor ur volt a bűnös s elkövetett bűne az, hogy nemcsak hogy nem követte elődei- nek és liga-társainak példáját a románságéig magasztalásában s a magyar nemzet legyalázásában és megrágalmazásában, hanem ellenkezőleg, megrójjá az erdélyi románságot, amiért passzivitásra kárhoztatják magukat. Sőt ennél is tovább megy s elköveti azt a hallatlan dolgot, hogy megdicséri a magyarokat, kik olyan szépen tudják magukat érvényesíteni Közép-Európában.

Ime, a sok hazudozás között a román ligában is felüti fejét a meghasonlás. Igenis érthető a „Tribuna“ elkésereése, mert mi lesz az ő álmaikból, az erdélyi kérdéssel, ha már a ligában is dicsérik a magyarokat s leszölik a tehetetlen románokat. Így nem lehet a román ügynek propagandát csinálni.

Amint nem vettük semmibe a liga fenyegetéseit és rágalmaikat, úgy nem tulajdonítunk valami nagy súlyt D. Teodor dicséreteinek s higgadt kritikájának sem. Ezt az ügyet csak mint érdekes tünetet közöljük s tartjuk érdemesnek a megemlékezésre.

A „Tribuna“ ismertetése a következő:

A párisi román liga francia nyelven felolvasásokat rendez Párisban az erdélyi román kérdés ismertetése végett, amelyekre meghívja a francia íróvilág kitünéseit is. Legutóbb D. Teodor ur tartott ily felolvasást az erdélyi kérdésről, melyben, miután részletesen ismerteti az ügy történetét és jelenlegi állását, érelyesen elítéli a románok passzivitását, kárhoztatván azoknak a külpolitikában hangoztatott orosz-barát velleitásokat, melyeket nem tart sehogyssem összeegyeztethetőnek a románság érdekeivel.

hordásra kerül a sor, máglyákba rakják. Ha a koczka eltörik, felső lesz belőle; ha a só nem tiszta, kottlós só a neve. De a munkás a megállapított bért mindegyikért megkapja. A kivágott koczkát a munkás a maga jegyével látja el, de csak akkor veszi át tőle a felügyelő, ha nagyobb tömeget, 50 vagy 100 darabot átadhat.

A vágást a sóhajtás, mijénél apró sóhajtás követi. A máglyáról nyolcz miller (targonzás) targonzán szállítja a sót a csilléhez, melyet régen hontnak (hund) neveztek, más neve vitla; a vasúti bahnwagelhez hasonlít s szintén sineken jár. Tologatóit ma is hontsoknak nevezik a közmunkás. A megrakott csillét a habzónál a táblás veszi át s a kosárba taszítja, a dörzsgép emeli a firhorczig, azaz a gőzgép alsó állomásaig. A dörzsgépet egy ember kezeli, aki a 60 méteres mélységből dobra tekert sodronykötéllel eresztik a kosarat; ezen munkájában segítségére van a kötél más végén csüngő berbács, egy tíz métermázsás vas-kolonc. Ez a gép kiegészítő eszköz addig, míg kellő mélységre szállván, a felül működő gőzgép szállító-erejét új állomásra is kiterjesztik. Regente éppen úgy, mint Tordán ma is, lóerővel szállították fel a sót a bányából;

Teodor szerint az erdélyi románok politikáját az ok papjaik vezetik, innen a passzív, lemondó magatartás, mely kifejezést nyer az erdélyi oláhok közeletében. A románoknak szakitana kell — úgy mond — eddigi passzív politikájukkal, amely legfőbb oka a két nemzet közt létező idegenszerűségnek. Ami pedig a külpolitikát illeti, Teodor ur azt mondja, hogy a románoknak követni kell e tekintetben a magyarokat, kik kizárólag oroszellenes magatartásuknak köszönhetik mai politikai helyzetüket s azt, hogy magukat érvényesíteni tudták Közép-Európában. Épp az a körülmény mutatja, hogy mily rettegett Európában az orosz veszedelem.

A „Tribuna“ vezércikkben foglalkozott e felolvasással s elítéli Teodor-t, ki szerinte igen rossz szolgálatot tesz a román ügynek, ha ahelyett, hogy tárgyilagosan ismertetné azt, az idegenek előtt leszölik, feldicsérvén a magyarokat.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület működéséből.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület nagyenyedi közös esikőlegelőjére bejelentett az 1897. évi legeltetési idényre 47 drb esikő a vármegyei lovat tenyésztő gazdaközönség által.

A legeltetési idény kezdete minden egyes bejelentő esikőtulajdonossal már a napokban közölve lesz, melynek pontos betartására ez úton is felkérjük a esikők tulajdonosait. A már fennebb jelzett számmal a legelőre felvehető esikők létszáma betelt és további előjegyzések egyesületünk által nem fogadtatnak el.

A vármegyei közös esikőlegelő-szabályzat — kívánatra — minden érdeklődő lovat-tenyésztő gazdának ingyen és bérmentve megküldetik az egyesületi titkárság által.

* * *

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesületbe az 1897. évtől kezdve egyesületi alapító tagul belépett Abrudbánya r. tanácsu város.

Rendes tagokul beléptek: dr. Varró

nyolcz ló hajtotta az orsót, melynek kötele a mályha-kosarat emelte. Azt a helyet, ahol a lovak jártak, képejnek (géphely) nevezték.

A bánya szélesítése papok vágásával történik; ez alatt azt a só-táblát értik, melyet a só-falról függőlegesen lefeszítenek. Helyét aztán a faragók simítják le. Nyitásnak azt a munkálatot nevezik, melylyel a fal tövében aláreselést végeznek. Czinkusnak pedig az első ilyen egy méter széles sópadnak, melyet ilyen aláreselésnél 3—4 mt. hosszában fölvernek, egy darabját mondják. Ezzel a névvel jelölik azon pléh-jegyet is, melylyel a munkásoknak időn kívül való távozásra a bányából engedélyt adnak.

Ugyancsak az előmunkálatoknál, tehát szélesítésnél és tárnahajtásnál használják a robbantást is. Erre a célra durva bányászport töltnek furt lyukba, vónóval az apró sőt kitakarítják, fojtóval a nyilást elzárják s a port zsinég segítségével meggyújtják.

A földdel elegyes apró sőt, melyet különösen ily előmunkálatoknál nyerne nagy mennyiségben, kihordják a bányából; ez az anyag a sógorcz, mely a bányák lejárata mellett óriási tömegben bástyaszert

László, Felszeghy Sándor, ifj. Feiler Lázár, Szilágyi Leopold, Soós Nagy Ferencz, Benedek Farkas vármegyei birtokosok, továbbá Felső-Ujvár, Maros-Káptalan, Hari, Miklós-laka, Csongva, M.-Csesztve, Medvés, Berve, Benningfalva, Limba, Csüged, Drombár, Sospatak, Karna, Oláh-Dálya, Alsó-Marosvárada, Felső-Marosvárada községek, mint erkölcsi testületek.

Midőn egyesületi tagjaink létszámának szaporodását örömmel tapasztaljuk, egyuttal tudatjuk a gazda-közönséggel, hogy alapító és rendes tagokul bármikor lehet szóval vagy írásban jelentkezni az egyesületi titkárságnál Nagy-Enyeden.

— v. —

Színház.

Szombaton, e hó 24-én, a millennáris év legjobb alkalmi darabját, Veró György „1000 év“-ét adták elé színészeink. Elismerés illeti Bokodyt, hogy e darabot városunkban is előadta és minden lehető megtett annak viszonyainkhoz mért külső díszes előadására; épp úgy dicsérrel kell megemlékeznünk az előadó színészekről is, kik mindnyájan közreműködtek abban, hogy a darab, játék tekintetében is, kerekded, összevágó legyen. Jó volt az összeloadás, az egyes csoportozatok, jelenetek kitünően sikerültek és fényes kiállítású, igen szép volt az utolsó jelenet allegorikus képlete. A jelen volt közönség hátlásnak is bizonyult, mert a sikerült jeleneteket zajosan megtapsolta. A szereplők közül külön kell kiemelnünk Kovács Sándort, ki különböző alakításaiban nagyon szépen festett, jól játszott, de hanghordozása ujjalag is elhibázott volt. Kár, hogy ezen intelligens, tehetséges fiatal erő organumával nem kellően bánik és hangjának teljes kifejtésében keresi a hatást, holott ez — hozzá oly kisebb színpadon, mint amilyen a miénk is — épp alakításának hátrányára válik Legsikerültebb alakítása a hittérítési képletében volt; itt eltalálta a helyes hangot és zajos tapsokban is részesült. Jó volt mindvégig Krasznay különböző alakításaiban, gyenge partnere Cathy,

dombokat alkot, a sósvízzel együtt az épülő nagy terjedelmű és világforgalomra tervezett szóda-gyárban találja meg a kellő értékesítést.

Az Új- vagy Stefánia-bánya lejárata mintegy 200 méter távolságban van a másiktól. Ezt 1870-ben vették művelés alá, ma a világ egyik legtervszerűbben kivitt bányaművelése 60 mt. mélységben egy légtárnán keresztül jutunk a 300 mt. hosszú főcsarnokba, melynek főtéje 16 mt. széles; ez a méret azonban fokozatosan növekedve 25 mt. mélységben 48 méterre emelkedik; alább a falak függőlegesen szállanak. Az így képződött boltozat a templom-formára tervezett bánya kupoláját fogja képezni. A főcsarnok mellett van négy oldalsarnok, melyek 10 mt. átmérőjű só-oszlopokkal vannak egymástól s a főcsarnoktól elválasztva. Berendezése egyébként hasonló az előbbihez.

A bánya sósvize jótékony fürdőt szolgáltat, melyet nyaranta sokan keresnek fel, bár mai gondozása sok kívánni valót hagy maga után. A fürdőnek, kies környékének, szép sétautjainak, ligetjének, szóval a városi jellemű Maros-Ujvárnak megteremtésével örök emléket állított magának Juchó Ferencz, az 1890-ben elhunyt bánya-tanácsos.

L. I.

ki különösen a 7-ik képen, mint Deér Jenő honvéd őrnagy, teljesen el is rontotta a képlet zárjelenetét. Epizod-szerepeikben nagyon jók voltak Szabeni, Baróthy; Károlyi, mint Schwarz Jokli, kis szerepében kitűnően alakított és nyílt színen zajos tapsokat aratott. Derenghy nagyon szépen énekelte az „igricz“ dalát. Mulasztást követnének el, ha külön nem említenék meg Deréktyt, kinek mint rendezőnek tudhatók be a sikerült jelenetek. A nők közül Bokodyné, Károlyiné, Szalóczy Irén, Bándy Róza játszott szépen és hatásosan.

Vasárnap ifj. Bokor József népszínműve, „Telen“, került színre kevés számú közönség előtt. Ujabb népszínmű-irodalmunk ezen értékes terméke, a jó előadás nagyobb közönséget érdemelt volna és különösen Szalóczy Irén pompás alakításában bátran gyönyörködhetett volna nagyobb számú közönség is. Szalóczy Irén a vidéki színpadokon ritkán látható gyakorlottsággal játszta Katalin hálás szerepét. Jeles alakítást nyújtott, és alig hisszük, hogy kisebb szintársulatoknál hozzá hasonló alakító akadna népszínművekben, dalait szépen adja elő és a megfelelő mimikával kíséri, de sohasem túloz, és minden mozdulata, taglejtése mesterkeletlen, eredeti, teljesen otthonos a színpadon, és élénk játékával magával ragadja nemcsak a nézőt, de sőt játszó társait is. Minden egyes jelenetével zajos tapsokat aratott. Énekeről még nem szólhatunk, mert — mint vettük észre — ez estén indisponálva volt, de ha hangja játékához hasonló, ekkor csak gratulálhatunk Bokodynak ez újabb akvizíciójához. Különbösen is, azt hisszük, Szalóczy felléptetésével el is intéztetett a népszínmű-énekesnő szerződésének kérdése, mert Szalóczy igen sokban fölülte áll Török Margitnak, kít a „Piros bugyelláris“-ban láttunk és hallottunk.

Kedvesen játszott és szépen énekelte Bándy Róza, mint Bogár Anna; Szalóczyval énekelte kettősét, a „Nem lesz-e baj“ refrainú dalt, a közönség megismételtette. Jó anyaszínésznő Károlyiné és jól alakít. C. Vertán Anna kissé túlozott a bamba, vén leány szerepében; szép, takaros kis parasztnyecske volt Váradiné. A férfiak közül jól megállták helyüket és jól játszott Kovács, Krasznay, Szabeni, Derenghy.

E két előadással kapcsolatosan valamire figyelmeztetni óhajtjuk Bokodyt, az igazgatót, és Deréktyt, a rendezőt. Már ismételtelen előfordult, hogy a színlap más színészt jelez szerep-eljászonak, mint aki a kérdéses szerepet tényleg el is játsza; így az „1000 év“ előadását hirdető színlapon Derékty szerepelt több képen, mint a király személyesítője, tényleg pedig IV. Bélát, Szent Istvánt Kovács alakította. A „Telen“ című népszínmű színlapján Derenghy szerepelt mint Marci — játszta tényleg Szabeni. Nos, ez kissé bosszantó és azt jelzi, hogy a színlapot felületesen állítják össze; vagy ha tényleg az utolsó pillanatban valami előre nem látott akadály kényszeríti az igazgatót a szerepcsere eszközésére, úgy megérdemli közönségünk, hogy ezt vele előadás előtt tudassák, legalább mindennél szélesebb ez országban ez eljárást követik. Miért nem teszi ezt Bokody itt is? A nagyenyedi publikum is megérdemli e kis figyelmet. Nagyobb baj azonban az, hogy Bokody társulatánál is kezd lábra kapni egy veszélyes betegség, t. i. a szerep-nemtudás, mely ha idejekorán nem orvosolatik, teljesen tönkre teszi a szép összjátékot, el-

vezhető előadásokat. E baj, úgy látszik, elharapódzott, mert már néhány előadáson át észleltük annak terjedését, és különösen a férfi szereplők között pusztít irgalmatlanul. Ez alkalommal nem akarunk neveket említeni, de ez uton is figyelmeztetjük reá a hívatott orvost, Deréktyt, hogy erélyes kézzel vessen véget e betegségnek, mert előbb-utóbb gyógyíthatatlanná lesz és ekkor a szintársulat meg Bokody pénztárczája fogja azt megsínyleni.

Hétfőn operett-előadásul a „Szultán“ láttuk és hallottuk, de reméljük, hogy míg egy jobb zongora nem áll rendelkezésre, utolsó is volt a mai operett a repertoáron. A rettenetes zenekíséretet kárpótolta ez alkalommal a fényes kállítás és a jó előadás. Bándy Róza, mint Szelim szultán, és Szalóczy Irén, mint Roxelane, szépek voltak, szépen játszott; Bándy szépen énekelte partitúráját, Szalóczy — sajnos — rekedten ugrott be szerepébe és énekszámaikat inkább csak markirozta, kevésbé énekelte, de kárpótolt énekeért kedves játékával és fényes öltözékeivel. Ali főemuech személyesítőjeképp a színlap Kovács Sándort jelezte, de természetesen nem ő játszta, hanem Szabeni. Azt hisszük, rájöttünk, hogy Bokody színlapjain miért nem jelzi a tényleges előadókat, hanem színészei neveit hányja össze-vissza; bizonyára azért, mert szórakoztatni óhajtja közönségünket felvonásokban is. Színlapjai minden egyes alkalommal egy érdekes talányt tartalmaznak és Bokody a publikumra bizza, hogy felvonásokban a talányt fejtsse meg és találja ki: színészei közül tulajdonképp melyik játszta az egyik vagy másik szerepet, mert a színlapon jelzett színész semmi esetre se; így a hétfői előadás közönsége közül azok voltak a talány helyes megfejtői, kik előre kitalálták, hogy a főemuechot nem Kovács, hanem Szabeni fogja játszani és viszont Szabeni helyett Kovács lesz a rettenetes basa. Gratulálunk Bokodynak e találmányához és kerjük, szerezzén reá szabadalmat. De visszatérve az előadásra, jelenthetjük még a valósághoz híven, hogy szerepeikben nagyon jó alakításokat nyújtottak: C. Vertán Anna, Szabeni, Kovács, Derenghy.

Szerdán került először színre városunkban Karczag Vilmos „Lemondás“ című négyfelvonásos színműve telt ház előtt. Ez est egyike volt a legsikerültebbeknek; összevágó játék, kitűnő alakítások jellemezték az egész előadást. Minden egyes szereplő a legjobbat nyújtotta. Bokodyné (Dorsai Irén), mint rendesen, elegáns játékával, kitűnő beszédével szerepét művészi színvonalra emelte. Váradyné (Telka) egy megenni való, kedves naiva volt, és kitűnően játszott, ugyszintén Károlyiné a nagymama szerepében. Bokody az öreg Korolan gróf hatásos jeleneteit aknáza ki nagyon ügyesen, míg Kovács Sándor, Géza gróf szerepében, egyikét mutatta be legjobban alakításainak. Játéka minden tekintetben kifogástalan, kitűnő volt, eltalálta a helyes hangot is, és ő maga győződhetett meg a mai estén felhangzott gyakori tapsokból, hogy hangjának kellő használatával alakításainak becsét emeli. Pompás volt Krasznay mint Boldizsár báró; nagyon jó Szabeni, a szerelmes titkár. Végül a teljes megelégedést fokozta a színlap helyes összeállítása is, mert ez estén az egyes szerepeket tényleg azok játszották, kiket a színlap is közreműködőknek jelzett.

Vegyes hírek.

— **Májusi előléptetés a honvédség-nél.** Ó Felsége kinevezte a mi ismerőseink köréből: Vezérőrnagygyá: Bihar Ferenczer. Alezredessé: Munkácsi Adólfot, Knismanits Vilmost, Javorik Lajost. Főhadnagygyá: Székelyhid Józsefet, I. oszt. fő-törzsorvossá: dr. Nagy Albertet. A csendőrségnél főhadnagygyá: Török Kálmánt. Fogadják előléptetésükhöz őszinte gratulációkat.

— **Kormány-képviselő a Bethlen-főtanodánál.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyenyedi Bethlen-főtanoda ez évi rendes érettségi vizsgálatához dr. Ballagi Aladár budapesti egyetemi ny. r. tanárt küldötte ki kormány-képviselőnek.

— **Kossuth Ferencz** országgyűlési képviselő a napokban Abrudbányán és vidékén tartózkodott. Mint egy nagyobb vállalatnak szakértő mérnöke, az ottani aranybánya-szakot tanulmányozta. Hétfőn Abrudbányán időzött, majd átment Verespatakára és Bucumba, szerdán este pedig visszatért Budapestre.

— **Államsegély.** A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a nagyenyedi iparostanoncz-iskola költségei részbeni fedezésére 300 fnt államsegélyt utalványozott.

— **Helyettesítés.** Alsófehér vármegye főispánja Binder József közigazgatási gyakornokot a vármegye tisztviselői karának létszámába szolgabíróként helyettesítette és szolgálatáért a magyar-igeni járás főszolgabírójára mellé osztotta be.

— **Esküvő.** Czimerer Béla m. kir. pénzügyi tisztviselő e hó 27-en vezette anyakönyvvezető és lelkesz elé Wohlfart Rozália kisasszonyt, özv. Wohlfart Józsefné kedves leányát Nagy-Enyeden.

— **Az országgyűlési képviselőválasztók** 1898. évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában szükséges intézkedések megtétele céljából a központi választmány folyó évi május hó 6-án (csütörtökön) delelőtt 10 órakor a vármegyei kis ülésteremben gyűlést tart.

— **A nagyenyedi épületlakatos-áru-gyár részvénytársulat** elnökke az állásáról lemondott Török Bertalan országgyűlési képviselő helyébe Kovács Gyula polgármestert, az eddigi igazgatót, igazgatóvá Lázár Istvánt, jegyzővé dr. Jenei Eleket választotta meg.

— **Ló-osztályozás.** Az idej ló-osztályozás, Nagy-Enyed városában találtató összes lovakkal, folyó évi mujus hó 10-én délután 1 órakor veszi kezdetét. Mivel ugyanazon délután e városban találtató összes lovakkal az osztályozás meg kell hogy történjék, felhivatnak a ló-tulajdonos gazdák, hogy említett időben a városház előtti térre lovaikat annál bizonyosabban elővezessék, mert ellenesetben az osztályozásról igazolatlan távol maradt lovak gazdái Nagy-Enyed város tanácsa részéről szigoruan fognak büntettetni.

— **Színházi hírek.** Hogy a serdülő ifjúságnak is alkalma nyíljen Magyarországtörténelmének főbb mozzanatait a színpadról élvezni, Bokody igazgató péntekre fél helyárrakkal az „Ezer év“ című történelmi korrajzot tűzte ki második előadásul; szombatou a magyar irodalom egyik remek drámája, „Könyves Kálmán“ kerül színre, vasárnap pedig Géczy István új népszínművének, a „Leszámolás“-nak lesz

bemutatója, mely a „Kisfaludy-színház”-ban már több mint 30 előadást ért meg; ez előadás érdekességét növelni fogja az oly gyorsan hírnévre kapott szerző személyes jelenléte. A társulat most nagy szorgalommal készül a fővárosi újdonságok színrehozatalával és napokon át folynak a próbák Deréki Antal „Napraforgó” című népszínművéből, mely itt szintén először kerül színpadra. Ezzel párhuzamosan a „Niobe” című angol bohózat, „Borusz szerelem” olasz színmű. „A kék asszony” új operette előkészületei folynak, mely újdonságok a lehető legjobb szereposztásban és összevágó gondos, előadásban lesznek bemutatva.

— **Tűz.** Abrudfalván a napokban egy asszony gondatlansága folytán nagy tűz támadt, mely egy házat teljesen elhamvasztott és veszélylyel fenyegette a szomszédos kincstári épületeket is. Ez utóbbiak őrszemélyzete éberségének köszönhető, hogy a kincstári arany-beváltó hivatal összes épületei a lángok martalékává nem lettek.

— **Hirdetmény.** Az érdekelt n. é. közönség tudomására hozzuk, hogy a nagyenyedi országos vásár úgy nevezett kirakó napjára utazó vásári közönség, valamint Alsófehérmegye részéről Nagy-Enyeden tartandó megyegyűlésre utazó megyebizottsági tagok utazása céljából, folyó évi május hó 1-től kezdődőleg esetenkénti szükségletre s Tövisről N.-Enyedig való közlekedéssel, az alábbi menetrendben az 571. sz. tehervonatot személyszállítással rendeztük be. E vonat a közönség részéről a beutazandó vonalrésznek megfelelő díjszabásszerű menetilleték lefizetése, illetve menetjegy váltása mellett használható. A vonattal I., II., III. osztályú utasok szállíthatnak. E személyszállító tehervonatot a dévai irányból közlekedő s Tövisre délelőtt 8 óra 31 perczkor érkező 614 sz. vegyesvonattal Tövisen csatlakozásban áll. Az 571. sz. személyszállító vonat közlekedési ideje a következő: Tövisről indul d. e. 8 óra 57 perczkor, Diódról (134. órh. f. m. h.) indul délelőtt 9 óra 13 perczkor, Nagy-Enyedre érkezik d. e. 9 óra 27 perczkor. **Megjegyzés:** a vonat indulási és érkezési ideje a közép-európai idő szerint van megállapítva. Kolozsvár, 1897. ápril havában. Az üzletvezetőség.

— **Szerencsétlenül járt ünneplő.**

Abrudfalván Morár Petru bányász, a feltámadás ünnepét az azon vidéken divó módon ohajtván megünnepelni, az isteni tisztelet kezdete előtt tarackklövések elsütésével foglalkozott, de szerencsétlenségére az egyik még égő gyutacsot a mellette fekvő puskaporral telt zsákra dobta; a puskapor tüzet fogott és teljesen összeégette a szerencsétlen bányászt, úgy, hogy felgyógyulása a lehető legkétségesebb.

— **Vásárok Szászsebesen.** Szászsebes szabad kir. város területén tartani szokott országos és hetivásárok: Január havában általános marhavásár 26, 27, 28; kirakó vásár 29. Ápril hóban juhvásár 6, 7, 8; általános marhavásár 21, 22, 23; kirakó vásár 24. Május hóban általános marhavásár 30, 31. Augusztus havában juhvásár 10, 11, 12;

általános marhavásár 21, 22, 23; kirakó vásár 24. A csütörtökön tartani szokott hetivásárok is állatfelhajrással egybekötve vannak. Szászsebes, 1896. márczius 15-én. A városi tanács.

— **Magyarország megújodása.** Az Athenaeum részvénytársaság kiadásában megjelenő, a „Magyar Nemzet Története” című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) kilencedik kötetéből (A nemzeti államalkotás) most jelentek meg a 103., 104. és 105. füzetek, amelyekben Ballagi Géza tovább folytatja az 1815—1848 közötti időszak történetének leírását és eljut a mindinkább erőre kapó és népszerűvé lett szabadelvű irány elfojtására tett intézkedések ismertetéséig. Ez az időszak a legérdekesebb hazánk megújodásának, a régi hűbéri rendszerből egy minden tekintetben modern állammá való átalakulásának történetében. Ballagi Géza mindenek előtt az urbériség megszüntetésére irányított politikai és társadalmi törekvéseket ismerteti. Már a harminczas években találkoztak földesurak, kik jobbágyaikat magánszerződés útján felszabadították és mindinkább nyilvánult az óhajtatás, hogy az összes jobbágyokat fel kell szabadítani: persze a konzervatív irány képviselői továbbra is mereven ragaszkodnak a nemesi kiváltságokhoz. Ezzel kapcsolatban ismerteti Ballagi Géza a budapesti lánczhid megalapításának körülményeit. Már az egész lánczhid-ügy kockán forgott a konzervatívok makacssága miatt, kik az ősi alkotmány sérelmét látták egy olyan hid építésében, melyen a nemeseknek is kellett vámpénzt fizetni. Végre győzött a józan vélemény és így a budapesti lánczhid az évszázados nemesi kiváltságok megdöntésének egyik emlékeztető tényezője lett. Az 1836-iki trónváltást, Ferencz császár halála és V. Ferdinánd trónralépésének, nevezetesen az osztrák császári cím és a magyar királyi cím használatának körülményeit, erre nézve az országgyűlési vitákat rendkívül érdekesen és tanulságosan írja le Ballagi Géza ebben a könyvében. Ezek a füzetek is tele vannak erre a korszakra vonatkozó igen szép szövegképekkel. Majdnem minden második lapra esik egy-egy szövegkép. Ezen kívül pompás műmellékletek vannak a füzetekhez csatolva. Így „Gróf Szechenyi István” arcképe Amerling Frigyes festménye után, melynek eredetije a M. T. Akadémiában látható; — „A nemzeti színház megnyitó előadásának színlapja”, sikerült hasomás; — „Az országgyűlési tudósítások 20 száma”, Kossuth Lajos kéziratának faksimileje; — „Az országgyűlési ifjuság bucsuja Kőlcsey Ferencztől”, a Nemzeti Múzeumban őrzött eredeti kézirat hasonmása; — „A nemzeti színház” egy 1837-iki rajz után. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ár negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

— **Kire üt a fiu, kire a leány?**

A nép között mindenfelé általános an elterjedt hit, hogy a fiuk inkább az anyára, a leányok pedig az apára ütnek. Más szóval a fiuk inkább az anyának öröklik bizonyos tulajdonságait, a leányok pedig az apáét. Akárhány esetet sorolhatna föl bárki ennek a hiedelemnek igazolására saját családjá és ismeretsége köréből. S ime, akad zoológus, aki az ellenkezőt bizonyítja és egy terjedelmes értekezésben arról számol be, hogy az állatvilágban tett megfigyelések nem igazol-

ják ezt a hiedelmet. De nem is megfigyelésekkel, csakis kísérletekkel dönthető el ez a kérdés, gondolja magában egy balga fiziológus és kapja magát, tyukokkal meg galambokkal kísérletezik, hátha az eredmények mégis csak a régi hiedelmet igazolják. Ugy is történt. A keresztezései végzett kísérletek a nép-hit jogosultsága mellett döntöttek, noha bizonyos másodrendű okok közbejötté éppenséggel nem zárja ki azt, hogy a him állat az apa, a nőstény állat az anya tulajdonságait örökölje. Különösen érdekesek a galambokkal végzett kísérletek. Különböző fajtaú oly két galambot parosított, melyek egész fiatal koruktól fogva minden más galambfajtától távol tartattak. A parosításból 12 fiók galamb származott, köztük 8 him tökéletesen az anya-állat tulajdonságaival, 4 nőstény galamb pedig mindenben az apa-állatéival fejlődött, mi már is bizonyítja azt a tételt, hogy a fiu az anyára, a leány az apára üt. De hasonlóok voltak az eredmények tyukokkal végzett parosításoknál is.

— **A féltékeny elefánt.** Londonban történt a dolog. Charlie, az egyik czirkusz elefántja, amely csak nem régen ölte meg apoloját, hogy boszút álljon rajta egy jogtalan sértésért, a napokban ismét csinos kis jelenetet produkált, még pedig ez alkalommal — féltékenységből. A czirkusz tulajdonosa egy Edgar nevű új elefánttal szaporította állaseréglétét, az új elefánt azonban rosszul érezhette magát az új gazdánál, mert a legelső alkalommal kiszökött a czirkuszból, átuszott egy folyón és csak fátaszó vadászat után lehetett ismét visszahozni. Hogy jövőben ilyenek elő ne fordulhassanak, a nyugtalan vérű Edgar urat odalánczolták Mary kisasszonyhoz, aki foglalkozására nézve szintén elefánt volt. A czirkusz tulajdonosa azonban nem számolt azzal, hogy Mary kisasszonynak már régebben gyöngéd viszonya volt Charlie urral. Mikor a czirkusz átáfordult egy másik városba, az emberei hozzáfogtak a sátor felállításához. Amig ez tartott, az elefántokat kikötötték a mezőre legelni. Edgart és Maryt egymás mellé, Charlie pedig külön. Egyszerre rémületes trombitálás hangzott a mezőn: Charlie ur volt, aki a féltékenységtől gyötörve, elszakította a lánczait és rárohant vetelytársaira és hűlenné vált „kedvesére”. Azok megijedtek tőle, elszaladtak és keresztül akartak gázolni egy folyón. Azonban Charlie utólrte őket, földre teperte Edgart, és miután jól megtaposta, elment figyelemre sem mellátta a hűtlen Maryt. Vagy hatvan ember kereste már ekkor rudakkal és ostorokkal Charlie, aki látva a tulerőt, szép okosan megadta magát és bement az istállójába. Az előadásokon azonban nem lehet többé hasznát venni, mert amint Maryt meglátja a czirkusz porondján azonnal visszafordul.

— **Tudományok hercege.** Párisból jelentik, hogy ott Desananda Szvami nevű hindu ember tart fölolvasásokat. Az érdekes fiatal ember „az egyetemes tudományok” hercegének nevezi magát. Bölcséleti themákról fog fölolvasni.

— **Az alkoholista végrendelete.** Angol jogászörökben nagy érdeklődést keltett egy végrendelet fölött keletkezett per, melyben a döntő kérdés az volt, hogy mikor kezdődik az alkoholistánál a beszámíthatlanság és mily körülmények közt lehet annak örörendelkezési jogát kétségbe vonni. A per egyébként azért is érdekes volt, mert világot vet arra, hogy milyen mértékben isznak a jobbmodu osztályok Angliában. Charles

Stuart Cunningham végrendeletéről volt szó, ki pár hónap előtt Nápolyban halt meg és százezreit kedvesére, miss Plummerre hagyta, aki azelőtt Londonban virágárusleány volt. Ezzel a leánnyal Cunningham mult nyáron beutazta egész Francia- és Olaszországot, míg végre Nápolyban a halál utolérte. A végrendeletben miss Plummer volt megnevezve főörökösnek, de Cunningham szülei megtámadták a végrendeletet azzal, hogy fiok már évek óta a tulságos ivás következtében beszámíthatatlan és halála előtt egészen örült volt. Bizonyítékul egy csomó francia és angol szálloda főpinczéire hivatkoztak, kik könyvkivonatokkal igazolták, hogy Cunningham milyen mennyiségű italkat fogyasztott. Egy nizzai szállodában naponta átlag 85 frankot adott ki borra, konyakra és más palinkára. Ajaccióban egy deledött négy üveg pezsgőt és nyolc pohár rumot és abszintot ivott. Egy genuai szállodában három nap alatt 300 frankot. Monakóban pedig egy hét alatt 785 frankot költött italokra. Legérdekesebb valamennyi dokumentum közt egy firenzei szálloda következő számlája volt egy reggeliről, melyet Cunningham kedvesével együtt fogyasztott. Szól pedig ez a nevezetes számla következőleg: két teríték 10 frank, 3 üveg ürmös 4 frank, két üveg portói bor 6 frank, három üveg abszint 180 frank, négy üveg Chianti bor 5 frank, három üveg Asty 18 frank, 8 pohár konyak 4 frank, kávé 1 1/2 frank. Miss Plummer ez adatok valóságát nem tagadta, hanem egyszerűen kijelentette, hogy mindebből elhunyt kedvese beszámíthatatlansága nem következik, aminek bizonyítására beidezte Cunningham több volt klubtársát, akik azt vallották, hogy az ő klubjokban masok még többet szoktak inni. A bíróság erre elvetette a panaszt azzal, hogy az örökösök beszámíthatatlanságát bebizonyítani nem sikerült és ez okból a végrendeletet megerősítette.

Meteorológiai jelentés április 25-től 28-ig.

Nap	Óra	Légnyomás	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
25	7	53.0	+14.8	N ₂	5	—	
	2	53.6	+19.1	SW ₁	8	● 4.8	+19.8 +8.8
	9	56.8	+12.7	—	10	● 11.6	
	7	63.0	+9.2	—	10	● 0.2	
26	2	64.2	+13.6	—	6	—	+15.2 +6.2
	9	67.2	+11.6	—	10	—	
	7	70.3	+9.6	N ₂	0	—	
27	2	69.8	+18.2	S ₂	0	—	+18.7 +3.9
	9	70.6	+8.6	—	0	—	
	7	71.8	+8.0	NW ₁	0	—	
28	2	69.1	+20.3	NE ₂	0	—	

Kilátás: Száraz, derült.

* A légnyomás tenger színére van atszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

— Egy kórház titkaiból. Az odesszai városi kórházban nemrég nagy vizsgálatot tartottak, mely alkalommal hajmeresztő dolgok kerültek napfényre. A betegek éveken

át nem kaptak tiszta ruhát és sok paciensek ingben, sőt akárhánynak anélkül járt az olvasótermekbe és a kórház egyéb helyiségeibe, egyszerűen azért, mert más ruhával nem rendelkeztek. A betegeket büntetésekkel és gummikorbáccsal kintózták és ezek közül többen öngyilkosságot követtek el. A férfi ápolóknak alig voltak józan perczek, az ápolónők pedig nemesak ittak, hanem ezenfelül is nagyon erkölestelen életmódot folytattak. Megtörtént, hogy a betegek órákig feküdtek agoniában és ugyanekkor az egész kórházban orvost fölfedezni nem lehetett. A vizsgálat, mely szigorral folyik, már is a kórház számos alkalmazottjának elbocsátását vonta maga után.

Közgazdaság.

A magyar erdélyi szarvasmarha-fajta belterjes tenyésztéséről.

Hazai gazdasági viszonyaink között különös gondot és megfigyelést érdemel a magyar erdélyi szarvasmarha-fajtanak belterjes tenyésztése, mint olyan fajtaé, amely minden körülmények között a gazdaságok legelőjéből beválik, különösen pedig kitartó munkaereje és bírása folytán vele versenyezni eddig a kontinens egyik szarvasmarha-fajtája sem tud, amely nagy munkaerő-bírás és kitartóság miatt Tormay szerint valóban oly büszkék lehetünk rá, mint az arabs a tüzes lovára. A nagyobb uradalmak és birtokok, hol a gulyabeli tenyésztés mellett még meglehetősen meretekben fenn van tartva a tiszta tenyésztés, kétséget kizárólag azon kellemes helyzetben vannak, hogy sikerült egyedeket képesek előállítani, amelyeket aztán belterjes tenyésztés mellett tovább tenyésztve fejlesztenek is egyuttal, azonban a kisebb birtokos és községek már tenyészállat beszerzése alkalmával sokkal nehezebb körülmények között vannak. Tagadhatlan az, hogy az állam bizonyos számú tenyészállatot minden évben eladás útján bocsájt is úgy egyesek, valamint a községek rendelkezésére, azonban ebben még nem látjuk teljes sikerét annak, hogy a tenyésztési elveket szem előtt tartva, egyuttal belterjes tenyésztési irány is jöjjön létre.

Hiszzen, ha az apa-állatok mind kifogástalanok is lennének, ha az ugynevezett tiszta vér valóban mindnek ott csörgedezne ereiben is, nemde joggal tehetjük fel ama kérdést, hogy az anya-állat szintén bír-e eme jeles tulajdonságokkal? mert ellenkező esetben a belterjes tenyésztés sikerülese forog kockán. Az okszerű tenyésztés csak kitűzött tenyészszel elére mellett jetezhető helyesnek. Ha definiáljuk a belterjes tenyésztést, röviden azt mondhatjuk, hogy az nem egyéb, mint egy fajtájú állatoknak minden idegen vér kizárásával tenyésztése. Láthatjuk ebből, hogy minket részen a tiszta vér az alapja a belterjes tenyésztésnek. Sokan mondhatják azt, hogy nem kell szoros értelemben venni a tiszta vért a fajtákban, különösen az egyes tájfajtákban, igyekezzünk csak sokat tenyészteni, a sok állat részben pótolni fogja a jobb minőséget is. Hiszen üzleti szempontból tekintve a dolgot, a számítás nem is rossz. A mézáros nem a fajtát, nem a nemes vért nézi, hanem csak azt, hogy jó kondícióban van-e az állat és ha beválik, szívesen meg is fizeti azt. Ámde evvel szemben, ha a gaz lá tiszta vért fajtát tenyész és mint tenyészállatot adja el, kerden: nem-e magasabb ár érhet el? A jó

tenyészállatot minden körülmények között jól megfizetik, sőt a híresebb gulyabeli tenyésztekből is csak nagy utánjárás mellett lehet igen sokszor tenyészállathoz jutni. Eme kitérések után térjünk át czikkorozatunk tulajdonképpeni tárgyára, a magyar erdélyi szarvasmarha-fajtanak belterjes tenyésztés útján való tenyésztésére.

A nyolczvanas évek elején a magyar gazdaközönség aggodva tapasztalta azt, hogy a nyugoti szarvasmarha-import hazánkban — különösen az állam és nagyobb uradalmak által — mind nagyobb-nagyobb mértékben kezd hódítani; az ország egyes pontjain, különösen a Dunántul, a régi Bánát és Bácska egyes részein, a felyidék legtöbb részében, lassan-lassan tűnni kezd el a fehérszőrű szarvasmarha (az őseink által megtartott és megbecsült fajta) és helyét igen nagy arányban a nyugoti fajták sok neme, igen tarka változmányai foglalják el. Itt-ott — a szaklapokban — emelkedett fel egy-egy hang eme tömeges import ellen, de nagyobb hatást nem tett, a nagy magyar gazda-közönség nem igen törődött vele. Hangzatos jelszavak, pl. kitűnő hizékony, bő tejelés, stb., csak csáb-ingerrel hatott és az import folyt éveken keresztül. Azonban egyszer csak felütötte fejét a felvidéken — a hová legtöbb nyugoti fajta lett importálva. — a ragadós tüdőlob a tenyész- és haszonállatok között, és az állatorvosok éveken keresztül csak ennek az irtásával voltak, sőt még a jelenben is vannak elfoglalva. A lázas import megszűnt, és kitűnt, hogy hazai fajtánk nem inkinál eme vésszel, tehát ennek tenyészését, és pedig belterjes tenyészését, kell üzembe venni.

Sz. V.

(Folytatása következik.)

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Ugy löherében mint luczernában várakozás ellenében élénk forgalom volt, mi főleg abban leli magyarázatát, hogy végre valahára néhány szép meleg napjaink voltak, melyek a mezeti munkát nagyban elősegítették, annyiban, hogy ott is megjéjthették a vetést, hol ennek eddig a tulnedves talaj útját állta.

Lóhere. Jobbadán az olcsóbb minőségeket keresték; 200—300 métermázsza lett forgalmazva.

Luczerna. A hoi megbizható termés iránti élénk érdeket mutatja, hogy gazdáink végre belátják, miszerint a luczernát nem csupán szine után szabad megbíralni, mert épp a feltűnően szép aranyárga szín mindig az értéktelen amerikai luczernát takarja.

Takarmanyrépa-magnak ez évben igen jó a kelendősége; különösen az oberndorf az, melynek tartós, élénk kereslete van.

Takarmaný és pázsit fűmagvaknak szintén állandóan jó a kereslete.

Muharmagban csendes az üzlet, a többi magfelékben, mint búkköny, baltaczin, csibehur stb., szünetel a forgalom.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapestben:

Lóhere	30—40	frt.
Luczerna	38—42	frt.
Búkköny	5 1/2—6	frt.
Muharmag	6—6 1/2	frt.

Piaczi árak.

Nagy E. yed, 1897. április 25.

Buza legjobb	1	véka	1—
" közepserű	"	"	— 90

Kétszeres
Rozs legjobb
" közép
Zab legjobb
" közép
Kukorica
Burgonya
Széna leg
Szalma leg
Bikkfa 1
Cserfa 1
Tölgyfa 1
Faszen ken
Marhahus
Sertéshus
Szalonna
Disznószir
Vörshagy
Fokhagym

— Fő

Ki ne
sáról sz
zépkor
Nagy
madfel
zása ut
mokon
összes
rege a T
rosba, K
Péter-te
mennyie
gatrol,
sük utá
rangoes
büszke
től ell
városi
lis kas
kony d
egyvele
mellett

Nagy
pelye
falai m
ezer f
fénye
ról, m
kel, á
dészel
vonuh
ben a
a Po
hívó
letét,
— a
kal is
támad
érezn
hegye
Ressu

Ké
feksz
kötés
ható.
ján e
Hung
Nagy
A
valól
K
kozv
pus"

Kétszeres legjobb	1 véka	-80
" közészerű	" "	-75
Rozs legjobb	" "	-80
" közészerű	" "	-75
Zab legjobb	" "	-50
" közészerű	" "	-45
Kukorleza (tengeri)	" "	-62
Burgonya	" "	-30
Széna legjobb	egy szekér	8-
Szalma legjobb	" "	150
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszu	" "	3-50
Cserfa 1	" "	250
Tölgyfa 1	" "	3-
Faszén kemény	egy hektoliter	180
Marhahús	1 kilogramm	-40
Sertéshús	" "	-52
Szalonna	" "	-72
Disznósír	" "	-80
Vöröshagyma	" "	-
Fokhagyma	" "	-

Csarnok.

A harang mint léghajó.

— Földérintetlen rejtély a 17-ik századból. —

Irta: **Marezlányi György.**

Ki ne ismerné a harangok római utazásáról szóló régi legendát, mely még a középkor első századaiból származik?

Nagybójt végének tragikus éjszakáján a harmadfel napra elnemuló harangszó elhangzása után országokon, hegységeken, folyamokon és tengereken átröppen a földgömb összes keresztény templomainak harangserege a Tiberis zöldelő partjai felé, az örök városba, harang ott, magasan lebegve a Szent-Péter-templom fénylő kupolái felett, valamennyien összegyülekeznek, Keletről, Nyugatról, Délről és Északról való megérkezésük után; a kis magyar falusi szerény harangoeska a kölni dóm aranyos ékítményű büszke nagy harangja mellett, a pogányoktól elhódított öreg ágyuk érzéből öntött városi templomharang, valamely régi feudális kastély rozoga tornyából kiröppent vékony dongájú rézharangokkal demokratikus egyvelekekben, szoros szomszédságban egymás mellett.

Vivos voco
Mortuos plango
Fulmina frango!

Nagyszombat napján, a feltámadás ünnepe előtt, mikor a templomok oltári és falai mély gyászba borítvák és az ezer meg ezer fekete fátyolos gyertya sárga-vöröses fénye visszaverődik a fekete kárpitos falakról, mikor a hívők tömör sorai halk léptekkel, ájtatos csendben, fájdalmas megilletődéssel közelednek a szent sírhoz — ekkor vonulnak el a harangok láthatatlan körmenetben az ur Jézus Krisztus földi helytartója, a Pontifex maximus előtt, átadva neki a hívő kereszténység üdvözlését, hódoló tiszteletét, hogy aztán a szent atya áldásával és — a néphit szerint — a szentelt tojásokkal is ismét utra keljenek hazafelé és feltámadáskor Szent Péter utódjának áldását ércnyelvükkel hírül adhassák a hívőknek, hegyen-völgyön, erdőn és vizeken át: Ressurexit!

Kétszáz és egynehány éves ócska könyv fekszik előttem. Disznóbőrös, aranyzifrázatu kötésének hátán az 1682-ik évszám olvasható. A tiszteletet gerjesztő kötet címlapján ez áll: „Zwo Wundersambe Historia aus Hungarn und dem Siebenburger Land.“ Nagy-Szebenben nyomtatták.

A könyvben elmesélt két történet egyike valóban csodálatos és kuriózus história.

Két római biboros tanúságtételére hivatkozva, elbeszéli nekünk a könyvnek „Vulpus“ álnévt szerzője egy Kopeczky Mihály

névű felvidéki magyar nemes ifju csodálatos történetét, „ki 1674-ben, a nagybójt végén, a késmárki katolikus templom toronyházából, az öregharanggal, belekapaszkodva annak ércszívébe, Rómába utazott, ahol azután többféle elményen ment keresztül, a pápának is bemutatották, pápi pályára lépett és később plebanos és prépost lesz.“ . . . Az 1674-ik esztendő nagyszombati napjának kora reggeli óráiban nagy feltűnést keltett a római Szent-Péter-templom ájtatos látogatói között egy idegen ruházatu, közös szőke haju ifju, kinek arca nagyfoku testi kimerülésről és szokatlan izgatottságról tanuskodott. Hosszában kiterjesztett karral és lábbal ott feküdt a főoltár közelében a márványlapokon, a szentsírt jelképező ravatal előtt, hangosan zokogva vagy ismeretlen hangzó nyelven buzgón imádkozva. A sekrestyés csakhamar elbeszélte a bámulva hallgató embereknek, hogy ő erre az idegen fiura hajnalban, mikor a templomban rendes reggeli körutját végezte, a torony lépcsőházában bukkant, hol a fiatal idegen mély álomban egy lépcsőfokon feküdt. Felrúzva őt álmából, a titokzatos jövevény ezeket mondta el neki rossz latin nyelven:

„Magyarok honából jött ide. Már régóta az a vágy égett a lelkében, hogy a kereszténység látható fejét, a szent atyát színről-színre láthassa és Róma, az örök város templomaiban imádkozhasson. Ő a löcsei gimnáziumnak a tanulója. Sokat olvasott és hallott a harangok nagyheti római utjáról, ami lelkét és képzeletét nagyon felizgatta és nyugtalanította. Hívő katolikus letéren szilárdul meg volt győződve a legenda igaz voltáról. A husvétii vakációkat Késmárkon lakó szüleinél töltvén, esütörtökre virradó éjjel rózsaszín palástba öltözött angyal jelent meg álmában előtte, buzdítva őt régóta táplált titkos szándéka kivételére. Egy darab kenyérrrel és egy falat sajittal a zsebében, kora reggel belopózott a templom toronyházába, hol egy sötét sarokban elrejtőzött s a reggeli mise és a harangok utolsó megszólalása után, mikor a toronyőr is eltávozott, felment a harangházba, hol az ott talált kis létrán az öregharang üregebe felmásza, magát szíjjal a harang ütőjéhez hozzákötötte, istennek ajánlva lelkét. Nemsokára hatalmas lökést értett s már a következő pillanatban ott lebegett a harang üregében, szédelgő magasan, ég és föld között, szélsébséggel tovahaladva.

Órák múltak órák után, megkötözött kezei és lábai nagy fájdalmakat okoztak neki, nemsokára észrevette, hogy ereje fogytán van, s aléltásig könyökezi. Ha a szíj nem tartja, bizonyára lezuhant volna a földre. Iszonyu félelem szállta meg s mindinkább növekedő kétségbeesésében hangosan kezdett imádkozni és szomorúan behajta fejét.

Ekkor egyszerre halk szárnyesattogást vélt hallani és midőn lefelé tekintett, lábai alatt az órangyalát — ki előtte víziójában is megjelent vala — pillantotta meg, a harang szeiénel lebegve, és karjait védelőleg fejeje kitérve. Testi fájdalmai megszűntek, félelme és izgatottsága csillapult és édes, jótékony álmom ereszkedett, pilláira. Midőn felébredt, verőfényes nap volt és a Szent-Péter-dóm toronylépcsőjén találta magát“ . . .

Azok, kiknek Kopeczky Mihály a Szent-Péter-templomban történetét elbeszélte, szeméi közé kacagtak s többen fenyegetően hangoztatták ama gyanújukat, hogy valószínűleg csak azért lopózott be a templomba, hogy az oltárok kincseit ellophassa. De szá-

mos ájtatos asszony is közeledett csakhamar fejeje, kik könnyekig meghatva a fiu elbeszélésétől, csöndes zokogás közt ezüst pénzdarabokkal ajándékozták meg. Nem sokára egy öreg Szent-Benedek-rendű szerzetes lépett hozzá, ki szintén megilletődve a csodadolog hallatán, a fiut Monsignore Deodato di Sposetti kardinális palotájába vezette, hol Kopeczky Mihály több jelenlevő prelátus előtt is részletesen elmondta regényes légi utjának részleteit.

Midőn elbeszélését befejezte, az egyháznagyok összenéztek és mosolyogtak. De egyikök oda lépett a fiuhoz, megsimogatta arcát és ekként szólott hozzá:

Te nagyon is okos fiu vagy, ungharész! Nagyon szép dolog az, amit nekünk elmondtal. Maradj itt nálunk Rómában. Az én költségemen fejezheted be tanulmányaidat. Mondd csak, nem akarnál pap lenni?

Mihály öröme est beleegyezett. Hiszen régi vágya volt, hogy a pápi pályára lephessen. Midőn zsinóros fekete kabátjában, magyar nadrágjában, kucsmáját balkezében tartva magas pártfogója oldalán a termeket elhagyta s az előcsarnokban őrt álló skarlátvörös svájezi alabárdosok mellett elhaladt, azok bámszokodva néztek reá; egyikük fejeje hajlott s homlokon csokolta őt; — őt, ki oly messzi földről és oly csodálatos módon az örökvárosba jött.

Hogy voltaképen mily uton-módon jutott a késmárki diák Rómába, sohasem derült ki. Sokan azt mondták, hogy már előbb is Rómában tartózkodott, ha csak rövid ideig is, és legvalószínűbb, hogy Kopeczky Mihály valamely nemes ember fia volt, ki az 1674. január havában fényes kísérettel hódoló látogatásra a pápa udvarához Rómába érkezett egrí érsek bandériumához tartozott.

A derék Mihály azonban, ki egyik római papnevelőben folytatta tanulmányait és később mint felszentelt lelkész Magyarországra visszakertvén, mint prépost-plebanos halt meg, haláláig is mindig az állította, hogy a Kárpátok aljáról a szent városba tett utazását a légben tette meg, belekapaszkodva a késmárki öreg harang ércszívébe.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyei Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyei Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyílt tér.

(E rovatban közölték, nem vállal felelősséget a szerk.)

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, koezkázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban, stb.) a megrendelt árukat **postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küldik: HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára i Zürichben.** (Svájczba ezimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.) Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (5)

Nehai Sándor Miklós utódainak tulajdonát képező **„Tigris“ vendéglő** — mely all két nagy vendéglőhelyiségből, egy nyári kioskból kerttel és tekepályával, két szobás lakásból s hozzá tartozó melléképületekből — örök áron **eladó.** Értekezhetni a Főter 30. szám alatt özv. **Sándor Miklósénál.**

Sz. 2736—97. közg.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye magyarigeni járásában Vajasd székhelyvel üresedésben levő körorvosi állomásra ezennel pályázatot hirdetek.

1. A körorvos évi fizetése 500 frt. s 150 frt utiátalány.

2. A magyarigeni kör áll a sárdi, boros-boesárdi, krakkói, benedeki és vajasdi körjegyzőségek községeiből valamint Magyar-Igen nagyközségből (19 község 15980 lakossal).

3. Pályázni kívánók felhívhatnak, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a s az 1876. évi XIV. t.-cz. 43. §-ban körülírt képesítésüket igazoló bizonylatokkal felszerelt folyamodványukat alulírtához folyó év **május hó 14-ig** adják be, mert a később érkezők tekintetbe nem vétetnek.

4. A választás 1897. évi **május hó 15-én d. e. 9 órakor** Magyar-Igen község házában fog megtartatni.

Magyarigeni járás főszolgabírójától.

Magyar-Igenben, 1897. évi április 20-án.

Csuka Domokos,
főszolgabíró.

1097 2-3

856—897. sz. tkvi.

Hirdetmény.

Kis-Cserged község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1896. évi 2579 számú szabályrendelettel képest átalakították, és az ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1889. XXIX.; az 1889. XXXVIII. és az 1891. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkben szabályozott a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E czéلبől az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1897. évi **május hó 29-én** fog megkezdetni.

Ennélfogva felhívhatnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az elő-

terjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedése kedvezményétől is elesnek.

Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvántartása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1897. évi márczius hó 25-én.

A kir. járásbíró:
Enyedi Lajos,
kir. ítéltáblai bíró.

1095 2-3

Sz. 2735—97. közg.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye magyarigeni járásában Zalathna székhelyvel üresedésben levő körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek

1. A körorvos évi fizetése 500 frt. s 150 frt utazási átalaný, mely összeg előleges havi részletekben a székhelyén levő községi penztárból fizettetik ki.

2. A zalathnai kör áll a zalathnai, fenesi és metesdi körjegyzőségek községeiből (11 község, 10924 lakos).

3. Pályázni kívánók felhívhatnak az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t.-cz. 43. §-ában aláírt képesítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat alólírtához **folyó évi május hó 2-án d. e. 11 óráig** bezárólag beadni, mert a később beérkezők tekintetbe nem vétetnek.

4. A választás 1897. évi **május hó 3-án d. e. 9 órakor** Zalathnán a község házában fog megtartatni.

Magyar-igeni járás főszolgabírójától.

Magyar-Igenben 1897. évi április hó 20-án.

Csuka Domokos,
főszolgabíró.

1096 2-2

856—897. sz. tkvi.

2297—97. tkvi.

Hirdetmény.

Diód község telekkönyve tagosítás folytán az 1869. évi 2579 számú szabályrendelettel képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törv.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E czéلبől az átalakítási előmunkálat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1897. **május 19-én** fog megkezdődni.

Ennélfogva felhívhatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthető;

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló betérjesztésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megkeresni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy adhassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezményétől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosa, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvántartása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Nagy-Enyeden, 1897. ápril 5-én.

A kir. jbró hiv. távollétében
Lászlóffy József,
kir. albró.

1094 3-3

Előzetési helyben bá va vagy vid kül Egész evre Fél evre Negyedévre

Hirdetés

□ czentim kr. Keresk rosok külö ményben Bélyeg

Nyiltér

Harc

lentőség

csak a

dámító

szép ta

derűje,

csokor

ben és

zöldjén

békess

vel kö

ték az

Am

pusztá

abban

pitól,

rábban

govór

sót po

ugy v

is me

jelen

dolgo

számá

Nir

embe

tér a

ságot

létele

A

miszt

tudom

ból t

lás v

morá

is c

tistál

sége

törvé

dögt

lagot

mat.

misz

kezé

alatt

apos

fran

a da

rem

köny

végi

nek

roha

val

pett